

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Pretura sectorului Centru,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cristian Plămădeală împotriva Preturii sectorului Centru privind anularea actelor administrative,

împotriva deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-35/24
NR. PIGD 2-21182819-01-3ra-11012024)*

Temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art. 245¹ din Codul administrativ. Consecințele nedeunerii motivării recursului.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – jud. C. Guzun
Curtea de Apel Chișinău – jud. V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

16 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Pretura sectorului Centru

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 13 decembrie 2021, Cristian Plămădeală a depus cerere de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Centru privind anularea actelor administrative (f.d. 2-4).

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la data de 17 iulie 2020 pretorul Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău a emis dispoziția nr.110-d din 17 iulie 2020 „Cu privire la demontarea și evacuarea obiectivului comercial în complex cu stație de așteptare, amplasat pe lotul de pământ cu nr. cadastral 01002013096, str. Testemițeanu, 20/1 Plămădeală Cristian”. Potrivit acestei dispoziții s-a dispus demontarea/demolarea obiectivului comercial în complex cu stație de așteptare, amplasat pe lotul de pământ cu nr. cadastral 01002013096, str. Testemițeanu, 20/1, considerându-se că aceasta a fost construită neautorizat. Or, în dispoziția sa pretorul face trimitere inclusiv la decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014 „Cu privire la aprobarea Regulamentului provizoriu privind procedura de demontare a construcțiilor executate ilegal pe terenurile ce aparțin domeniului public/privat al municipiului Chișinău”. Această dispoziție este ilegală și pasibilă de anulare, or contravine prevederilor Legii nr.163 din 09 iulie 2010 cu privire la autorizarea executării lucrărilor de construcție.

3. Deși reclamantul a anunțat autoritatea publică și a depus și actele confirmative referitor la faptul că el nu gestionează acest obiectiv, dar totodată, că construcțiile au fost edificate legal, în baza actelor permissive în acest sens, oricum aceasta a fost demolată.

4. La 01 decembrie 1999 tatăl reclamantului, Plămădeală Pavel a semnat cu Primăria mun. Chișinău contractul de arendă funciară nr.2040/99 potrivit căruia a luat în arendă pe termen de 15 ani terenul nr. cadastral nr.0100213042 cu suprafața de 0, 0025 m.p. amplasat pe str. Testemițeanu. Destinație acestui teren era pentru amplasarea unei gherete comerciale în complex cu stația de așteptare a transportului urban. Contractul de arendă

funciară nr.2040/99 a fost înregistrat la Organul cadastral teritorial la 17 decembrie 1999. La data de 18 ianuarie 2000 a primit certificatul de urbanism nr.644, iar la data de 28 iunie 2000 a primit autorizația de construire nr. 101/00.

5. Prin procesul-verbal de recepție finală nr.715 din 25 septembrie 2001 construcția edificată autorizat a fost recepționată și înregistrată în registrul bunurilor imobile la 20 august 2014. Pe planul geometric această construcție este identificată cu lit. A.

6. În continuare, la data de 17 aprilie 2003 tatăl reclamantului a semnat cu Primăria mun. Chișinău contractul de arendă funciară nr.3661/2003 potrivit căruia a luat în arendă pe termen de 15 ani terenul nr. cadastral nr.01003096 cu suprafața de 0,0055 m.p. amplasat pe str. Testemițeanu. Destinație acestui teren era pentru proiectarea reconstrucției și reconstrucția gheretei comerciale în complex cu stația de așteptare a transportului urban în pavilion comercial cu stația de așteptare a transportului urban. Contractul de arendă funciară nr.2040/99 a fost înregistrat la Organul Cadastral Teritorial la 13 mai 2003. În acest scop, la data de 29 iunie 2003 a primit certificatul de urbanism pentru proiectare nr.5135 și la 01 martie 2004 a primit autorizația de construire nr.93. Lucrările de construcție au fost efectuate în corespundere cu documentația de proiect. Pe planul geometric reconstrucția este identificată cu lit. B.

7. În anul 2004 tatăl reclamantului începuse procedura de recepție finală a lucrărilor de construcție, însă, motive ce nu au depins de el, s-a târăgănat foarte mulți ani finalizarea acestei proceduri, ca în final să nu mai reușească să definitiveze procedura de recepție finală. Totuși, lucrările de reconstrucție au fost efectuate ca și în primul caz, în prezența actelor permissive. Această parte din construcție nu-i aparține reclamantului, actele permissive (certificatul de urbanism pentru proiectare nr.5135 din 29 iulie 2003, autorizația de construire nr.93 din 01 martie 2004) nu au fost eliberate pe numele reclamantului ci al lui Plămădeală Pavel, tatăl acestuia, care a și edificat construcția. În aceste circumstanțe, dispoziția nr. 110-d din 17 iulie 2020 „Cu privire la demontarea și evacuarea obiectivului comercial în complex cu stație de așteptare, amplasat pe lotul de pământ cu nr. cadastral 01002013096, str. Testemițeanu, 20/1 Plămădeală Cristian” este ilegală și urmează a fi anulată. La data de 22 octombrie 2021 reclamantul a depus o cerere prealabilă și a solicitat anularea dispoziției. La data de 5 noiembrie 2021 Pretorul Preturii sect. Centru, Rusu Pavel a emis răspunsul nr.912/21 prin care consideră cererea reclamantului ca fiind inadmisibilă. Acest răspuns reclamantul l-a recepționat la data de 12 noiembrie 2021. Răspunsul

nr. 912/21 nu corespunde circumstanțelor de fapt, motiv pentru care, la fel, urmează a fi anulat.

8. Solicită reclamantul, în cererea de chemare în judecată, anularea dispoziției nr.110 d din 17 iulie 2020 „Cu privire la demontarea și evacuarea obiectivului comercial în complex cu stație de așteptare, amplasat pe lotul de pământ cu nr. cadastral 01002013096, str. Testemițeanu, 20/1 Plămădeală Cristian” ca fiind ilegală; anularea răspunsului Pretorului Preturii sectorului Centru, Rusu Pavel nr.912/21 din 05 noiembrie 2021 ca fiind ilegal.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 31 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ înaintată de Cristian Plămădeală către Pretura sectorului Centru privind anularea actelor administrative (f.d.108, 111-113).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La 5 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice Cristian Plămădeală, reprezentat de avocatul Liliana Bînzari a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea ei și pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii (f.d. 116).

11. La 17 ianuarie 2023, Cristian Plămădeală, reprezentat de avocatul Liliana Bînzari a prezentat cererea de apel motivată (f.d. 122-124).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de avocatul Liliana Bînzari în interesele reclamantului Cristian Plămădeală. S-a casat integral hotărârea din 31 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și s-a emis o nouă decizie prin care, s-a admis acțiunea în contencios administrativ depusă de Cristian Plămădeală împotriva Preturii sectorului Centru privind anularea actelor administrative. S-a anulat dispoziția Preturii sectorului Centru nr.110 d din 17 iulie 2020 „Cu privire la demontarea și evacuarea obiectivului comercial în complex cu stație de așteptare, amplasat pe lotul de pământ cu nr. cadastral 01002013096, str. Testemițeanu, 20/1 Plămădeală Cristian”. S-a anulat răspunsul Pretorului Preturii sect. Centru, Rusu Pavel nr.912/21 din 5 noiembrie 2021 (f.d. 174, 175-187).

13. În motivarea deciziei, instanța de apel a subliniat că în cazul inițierii unei proceduri administrative, în baza cererii/demersului, autoritatea publică

are obligația de a informa participanții la procedura administrativă, despre procedura inițiată. În condițiile speței, Pretura sectorului Centru nu a notificat participantul la procedura administrativă - Plămădeală Cristian despre inițierea procedurii de demontare și evacuarea obiectivului comercial în complex cu stație de așteptare amplasat pe lotul de pământ cu nr.cadastral 0100213096 din str. N. Testimițeanu 20/1.

14. Curtea de Apel Chișinău a constatat că ședința din 17 iulie 2020, s-a desfășurat în lipsa lui Plămădeală Cristian, or la materialele dosarului administrativ nu se regăsește confirmarea faptului că ultimul ar fi fost informat în modul prevăzut de lege despre data, locul și ora ședinței secției social-economică din cadrul Preturii sectorului Centru la care urma a fi pus în discuție chestiunea cu privire la demontarea și evacuarea obiectivului comercial în complex cu stație de așteptare amplasat pe lotul de pământ cu nr.cadastral 0100213096 din str. N. Testimițeanu 20/1, ce îl vizează nemijlocit pe reclamant/apelant.

15. Instanța de apel a indicat că această circumstanță afectează legalitatea desfășurării procedurii administrative, fiind în contradicție cu reglementările art. 28 alin. (1) din Codul administrativ, care prevede că, procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient și corespunzător scopului și contrar prevederilor art. 32 din Codul administrativ, care statuează că ... în condițiile legii, autoritățile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate cât și contrar prevederilor art. 94 din Codul administrativ. Astfel, prin desfășurarea procedurii administrative inițiate, în lipsa notificării și audierii corespunzătoare a participantului Plămădeală Cristian, acestuia i s-a adus o atingere directă inclusiv dreptului său la apărare. Or, ultimul nu a avut posibilitatea de a se apăra, de a prezenta probe și de a fi audiat asupra chestiunii în cauză.

16. Curtea de apel a notat că dispoziția Preturii sectorului Centru nr.110 d din 17 iulie 2020 „Cu privire la demontarea și evacuarea obiectivului comercial în complex cu stație de așteptare, amplasat pe lotul de pământ cu nr. cadastral 01002013096, str. Testemițeanu, 20/1 Plămădeală Cristian”, urmează a fi anulată și pentru faptul că autoritatea publică nu a îndeplinit procedura de emiteră a actului administrativ individual și anume cea de motivare, or persoana interesată ale cărei drepturi sunt vizate urmează să cunoască motivele emiterii acestei dispoziții.

17. De asemenea, instanța de apel a reținut că la emiteră dispoziției nr.110 d din 17 iulie 2020 Pretura sectorului Centru nu a stabilit din oficiu toate circumstanțele de fapt al cazului, dar a emis dispoziție făcând trimitere

numai la prescripția Preturii sectorului Centru nr. 160/03-28 din 13 iulie 2020, fără a examina și alte probe, limitându-se la formulări generale și abstracte.

18. Instanța de apel a subliniat că, Pretorul sectorului Centru, mun. Chișinău nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar această încălcare se materializată prin faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite, ceea ce poartă un caracter neproportional scopului urmărit, fapt ce denotă și ilegalitatea lui în fond.

19. În final, instanța de apel a subliniat că prin dispoziția nr.110 d din 17 iulie 2020 și răspunsul nr.912/21 din 5 noiembrie 2021, reclamantul/apelant ilegal a fost vătămat în drepturi, din care considerente acestea urmează a fi anulate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

20. La 16 noiembrie 2023, Pretura sectorului Centru a depus recurs împotriva deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 193-194).

21. În motivarea recursului, Pretura sectorului Centru a invocat că instanța de apel nu a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

22. Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la data de 1 noiembrie 2023 și a notificat decizia motivată părților la 2 ianuarie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 20 noiembrie 2023. În condițiile enunțate, instanța de recurs conchide că recursul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

POZIȚIA INTIMATULUI

23. Prin referința depusă la 25 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice, Cristian Plămădeală, reprezentat de avocatul Liliana Bînzari a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil (f.d. 202-205).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

24. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

25. Art. 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

26. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

27. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților. Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

28. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea hotărârii contestate.

29. În speță însă, Pretura sectorului Centru, nu s-a conformat prevederilor legale citate și a formulat cererea de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată de instanța ierarhic inferioară.

30. Din materialele dosarului rezultă că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificată prin intermediul poștei electronice recurente – Pretura sectorului Centru, la adresa electronică „pretura@chisinaucentru.md”, la 2 ianuarie 2024, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 191).

31. Astfel, coroborând normele legale citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că în condițiile speței, termenul de procedură de două luni instituit de legiuitor pentru depunerea motivării recursului a început pentru Pretura sectorului Centru la 3 ianuarie 2024, deci data limită de depunere a motivării recursului fiind ziua de 4 martie 2024.

32. În termenul stabilit de lege Pretura sectorului Centru nu a depus la Curtea Supremă de Justiție motivarea recursului.

33. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

34. Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor.

35. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

36. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Pretura sectorului Centru nu conține obiecții de fapt și de drept în dezacord cu decizia pronunțată.

38. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat de instanța inferioară, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat un act judecătoresc neîntemeiat.

39. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

40. Mai mult nici până în ziua examinării admisibilității recursului, Pretura sectorului Centru, nu a întreprins nicio măsură în vederea depunerii motivării recursului.

41. Circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului, deoarece Pretura sectorului Centru, fiind interesată în soarta soluționării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin depunerea unui recurs motivat, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind uno ictu aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil.

42. Certitudinea legală impusă regulilor procedurii în contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

43. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Pretura sectorului Centru.

44. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Pretura sectorului Centru.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă